

Nieuwjaarsspeech locoburgemeester Dortmans maandag 9 januari 2023

Dames en heren,
Hartelijk welkom allemaal!

Wat een prachtige muzikale opening Popkoor Brand New Voices, Mannenkoor Lambardi en Accordeonvereniging Helmond A.K. De laatste twee vierden afgelopen jaar hun 70-jarig bestaan. Van harte gefeliciteerd! Deze koren illustreren het rijke muziekleven van onze stad.

Voordat ik verder ga, licht ik even toe waarom ik hier sta als eerste locoburgemeester van Helmond. Onze burgemeester heeft recent een geplande operatie gehad en herstelt daarvan op dit moment. Het gaat goed met haar en vanaf deze plek wens ik haar – en ik vermoed dat ik dat namens u allen mag doen – een spoedig herstel toe. Ik verwacht over enkele weken de ambtsketen weer te kunnen overdragen.

Vorig jaar, op ditzelfde moment, konden we elkaar nog niet treffen, als gevolg van Corona. Wel gingen in deze zelfde week de scholen weer open en daarmee werd een voorzichtige start gemaakt met het einde van een periode van zware lockdowns. Ik ben heel blij om jullie allen hier samen te zien. Corona zal waarschijnlijk altijd onder ons blijven, maar laten we hopen dat het een beheersbare situatie blijft zonder lockdowns en andere beperkende maatregelen. De gevolgen van Corona zullen namelijk permanent onze aandacht vragen. Het is bijvoorbeeld zorgwekkend te zien hoeveel jongeren kampen met psychische problemen sinds de maatregelen tegen Corona. En ook het aantal mensen met Long Covid is alarmerend.

In juni vorig jaar zijn we in Helmond met een nieuw gemeentebestuur van start gegaan na de gemeenteraadsverkiezingen van maart. Het college werkt aan een Sterker Helmond voor Iedereen. De kansen zijn groot, maar dat geldt ook voor de uitdagingen waar we met elkaar voor staan. Zuidoost Brabant is de hardst groeiende regio van Nederland. Dat is ook in Helmond goed zichtbaar. Zo zijn we gegroeid naar bijna 95.000 inwoners. En die groei gaat door: we zijn op weg naar 115.000 inwoners in 2040.

Maar: hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan profiteren van de groei die we hier doormaken? Zodat de schaa sprong vooral een kwaliteitssprong wordt? En hoe houden we de groei beheersbaar, zodat er voldoende voorzieningen voor iedereen beschikbaar zijn en blijven? We kunnen deze groei niet alleen maar opvangen met huizen. We hebben ook basisscholen nodig, winkels, sportvelden, bomen, culturele voorzieningen, et cetera. Brede welvaart en welzijn voor alle inwoners, daar gaat het om.

We voelen als gemeentebestuur een grote en eervolle verantwoordelijkheid, maar die kunnen én willen we niet alleen dragen. Wij willen naast onze inwoners staan, samen met de vele ondernemers, verenigingen en organisaties die Helmond rijk is. Samen met iedereen die Helmond een warm hart toedraagt.

We hebben elkaar nodig, in goede en in slechte tijden. Want het afgelopen jaar heeft ons opnieuw laten zien hoe grillig het leven kan zijn. De inval van Rusland in Oekraïne verstoort jarenlange zekerheden. In heel Europa maar ook in vele woonkamers hier in Helmond. Natuurlijk vooral voor de mensen uit Oekraïne, die hun thuis moesten ontvluchten. Helmond stond meteen klaar om Oekraïners op te vangen. Onze ondernemers hadden werk voor hen en hun kinderen konden hier naar school. Hopelijk hebben wij hen een veilige haven kunnen bieden. Het is geweldig om te zien hoe we daar in Helmond, samen, de schouders onder hebben gezet.

Maar niet alleen voor mensen uit Oekraïne hebben we onze deuren geopend. Ook voor een groep jonge vluchtelingen hebben we onderdak en onderwijs geregeld. Ik zal de krantenfoto nooit vergeten van twee stralende jongens uit Afghanistan, genietend in een kermisattractie. Deze jongeren hebben op hun leeftijd al zoveel meegemaakt dat zij een welkome plek verdienen. En zo ervaren zij die ook, hoorde ik laatst nog bij een bezoek aan de opvang, van zowel jongeren zelf als van medewerkers van het COA. En waarschijnlijk zullen we nog meer jongeren en vluchtelingen opvangen de komende tijd, of ze nu uit Oekraïne of uit andere landen komen.

Maar niet alleen mensen uit landen buiten Nederland ervaren op dit moment onzekerheden en problemen. De gevolgen van de oorlog zijn voelbaar in heel Europa, in Nederland. En hier, in Helmond. Er brak een energiecrisis uit. En met die crisis ontstond voor veel mensen ook een persoonlijke 'koopkrachtcrisis': ineens konden veel gezinnen basisbehoeften zoals warmte, boodschappen en brandstof niet meer betalen. In Helmond kennen we al een grote groep volwassenen en kinderen die in armoede leeft. Maar met de hoge inflatie dreigen zij in nog grotere problemen te komen. En de groep die in armoede leeft, is ook groter geworden.

Maar ook voor verschillende organisaties en bedrijven zijn het nu zware tijden. Wisten zij tijdens de Coronapandemie het hoofd nog boven water te houden, deze volgende financiële klap kan voor hen fataal zijn.

Daarom heeft onze gemeenteraad afgelopen november een pakket met noodmaatregelen goedgekeurd, om snel verlichting te geven. Een aanvulling op de maatregelen die het Rijk heeft genomen. De gemeente zoekt daarbij naar manieren voor ondersteuning met een blijvend effect. Bijvoorbeeld met geld om het huis te verduurzamen, waardoor de energierekening structureel lager wordt. Of met geld om een opleiding te volgen, waardoor de kans op een baan groter is. We kunnen als gemeente niet alle problemen oplossen, maar ik ben er trots op hoe we hier de mouwen hebben opgestroopt.

Vorig jaar benoemde de burgemeester in haar toespraak de toeslagaffaire in de kinderopvang. Deze affaire raakt me enorm. En u heeft vast diezelfde buikpijn ook gevoeld. Niet alleen omdat er Helmondse gezinnen bij betrokken zijn. Maar ook omdat de rijksoverheid – die juist kwetsbare mensen moet beschermen – daarin onbetrouwbaar is gebleken. Bij het uitkeren van de energie toeslag merkten wij dat het woord 'toeslag' inmiddels een hele negatieve lading heeft gekregen. Het vertrouwen in de overheid heeft een ernstige deuk opgelopen. Het zal nog lang duren voordat dit vertrouwen bij veel mensen terugkomt. Als lokale overheid moeten we daar óók keihard aan werken. In sommige opzichten vraagt dat zelfs een ander soort overheid. Doen wat nodig is, in plaats van doen wat regel is. Meer maatwerk, waarbij de menselijke benadering voorop staat. Hier verder invulling aan geven, zie ik als een van de belangrijkste uitdagingen voor 2023.

En ja, beste mensen, we moeten aan de bak. Want de kloof tussen overheid en inwoners was nog nooit zo groot. Onze ambtenaren merken dat dagelijks in de praktijk. En dat geldt ook voor politici en bestuurders. Landelijk, en net zo goed hier in Helmond. Het besef over die kloof is intussen gelukkig wel gegroeid. Zo is er een Atlas van Afgehaakt Nederland gemaakt, en wordt er meer en meer gebruik gemaakt van ervaringskennis. Bijvoorbeeld bij het maken van nieuwe regelingen of voorzieningen. En dat doen we in Helmond ook.

Het afgelopen jaar is de burgemeester bijvoorbeeld begonnen met huiskamergesprekken. Dat zijn gesprekken in een huiselijke omgeving met steeds vijf of zes inwoners. Over waar zij tegenaan lopen en welke zorgen zij hebben. Heel fijn om te zien dat een aantal deelnemers aan deze gesprekken hier vandaag ook is. Ik heet u in het bijzonder welkom! Ú helpt ons om kritisch te blijven op onszelf en te blijven zoeken naar wat er beter kan. Ook is een brede coalitie Ruimte om te Leven in Helmond actief. Vele vrijwilligers, ondernemers en mensen uit de non profit sector werken hier sámen aan het terugdringen van de tweedeling in Helmond. Binnen die coalitie wordt volop gebruik gemaakt van ervaringskennis en ontstaan initiatieven van onderop.

Dames en heren,

2023 wordt een jaar dat zich moeilijk laat voorspellen. Hoe gaat het verder met de inflatie? Slagen we erin de omslag in onze energievoorziening nu echt te maken? Blijft de economische ontwikkeling in onze regio zich positief onderscheiden? En het lukt het ons om meer mensen te laten profiteren van deze groei? Het zijn flinke uitdagingen, waar we voor staan. En die kunnen we alleen maar samen aan. Samen in Helmond en samen in onze regio. Uiteindelijk gaat het erom de brug naar elkaar te vinden én te bewandelen. Om zo meer begrip voor elkaar te krijgen. En dat is niet eens zo moeilijk: het begint met luisteren naar elkaar.

Wat kan luisteren naar elkaar opleveren? De Heistraat gaf afgelopen jaar een prachtig voorbeeld. Vrijwilligers van WeCare organiseerden een Iftar, een gezamenlijke maaltijd, voor 200 mensen van alle culturen. Vooraf hadden zij gesprekken gevoerd over hoe mensen meer onderling contact zouden kunnen krijgen. Ook de ondernemersvereniging was betrokken. Politie en handhavers waren aanwezig, als gasten aan tafel. En binnenkort vindt een ontbijt plaats in de Elzaspassage waarbij ouderen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Wat een mooi initiatief.

Vandaag zijn ook veel vrijwilligers van Helmond aanwezig. Vrijwilligers in de cultuur, de sport, het verenigingsleven, de zorg, buurthuizen, buurtpreventie en mantelzorg. Jullie zijn de bruggenbouwers van Helmond en daarmee onmisbaar voor onze samenleving. Jullie helpen inwoners van allerlei wijken en achtergronden bij elkaar te brengen en mee te doen in de samenleving. Jullie zijn het kloppend hart van onze stad. Jullie geven hoop en houvast. Ik ben trots en ontzettend dankbaar dat jullie je belangeloos inzetten voor anderen in Helmond!

Ik kom tot een afronding: ik mag vandaag de Helden van Helmond-prijs uitreiken. Een prijs voor een bijzonder initiatief met grote impact. Het is een indrukwekkend verhaal dat we hiermee in de spotlights zetten. Als jongere kan je zomaar voor een keuze komen te staan. Kies je voor het pad naar een eerlijke baan, of voor de weg naar veel geld, via drugs en geweld? Letterlijk een keuze tussen 1500 euro per maand of 1500 euro per dag. Uit onderzoek blijkt dat voor jongeren in Helmond deze keuze relatief vaak opdoemt. Te vaak.

Ayoub Yagkoubi, Gialoc Hoang, Juriën Römer en Bilal Benhaddou weten daar alles van. Met z'n vieren vatten zij het plan op een film te maken en zij overtuigden de filmmaker Robert van den Broek. Inmiddels is de proof of concept van 'Hideout 11' gepresenteerd, met professionele acteurs en Helmondse figuranten. En dit zou zo maar eens een blockbuster kunnen worden. Ik vond het geweldig de première in de Cacaofabriek op 7 oktober te mogen bijwonen en jullie daar glimmend van trots te zien staan; en terecht! Jullie zijn omgekeerd op een doodlopende weg. En hiermee inspireren jullie andere jongeren om datzelfde te doen. Dan mag je jezelf met recht een Helmondse Held noemen!

Beste aanwezigen, ik hoop dat 2023 een jaar is waarin de groei van Helmond iedereen ten goede komt. En waarin heel veel bruggen worden gebouwd en bewandeld. En zoals gezegd: dat is helemaal niet moeilijk. Als u zo meteen nu eens naast iemand gaat staan die u nog niet kent en simpelweg een paar vragen stelt. Vanuit interesse. Luister, en laat u verrassen.

Ik wens u namens het college van burgemeester en wethouders een heel gezond en mooi 2023 toe!